

12. juli 2026

Det Dyreetiske Råd

Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd

Holmens Kanal 22, 1060 København K

E-mail: detdyreetiskeraad@fvn.dk

c/o Stine B. Christiansen, sekretariatsleder (hastesager): sbc@sund.ku.dk

Vedr.: Anmodning om en principiel etisk udtalelse om, hvorvidt staten har en handlepligt, når et fredet vildt dyr er synligt og tiltagende lidende, og ikke-invasive, afprøvede metoder til diagnose og behandling er tilgængelige, men ikke anvendes

Kære medlemmer af Rådet,

Vi skriver for at anmode Rådet om en principiel etisk udtalelse.

Vi er bekendt med, at Rådet udtaler sig om overordnede dyrevelfærds- og dyreetiske emner, og at det som udgangspunkt ikke går ind i enkeltsager. Det er heller ikke det, vi beder om. Vi beder derimod Rådet forholde sig til et principielt spørgsmål, som dansk praksis nu har besvaret på samme måde tre gange i løbet af 2026, og som vil blive stillet igen, gentagne gange, i de kommende år. Pukkelhvalen, der aktuelt befinder sig i danske farvande, er anledningen til dette brev og ikke dets genstand.

Spørgsmålet er, om staten har en etisk pligt til at handle, når et fredet vildt dyr er synligt og tiltagende lidende inden for de danske myndigheders rækkevidde, og ikke-invasive, evidensbaserede metoder til diagnose og behandling påviseligt er tilgængelige, eller om det fortsat er etisk forsvarligt at undlade disse metoder som stående praksis og blot iagttage dyret, indtil det dør.

Vi henvender os til Rådet, fordi spørgsmålet grundlæggende ikke er havbiologisk. Det er et dyreetisk spørgsmål, og den danske offentlige debat om det er næsten udelukkende blevet formet af nogle få havbiologer, der har tilbudt én enkelt konklusion. Der er behov for en uafhængig etisk stemme.

1. Anledningen: et dyr, der forfalder for åbent tæppe

En pukkelhval betegnet „Hartwin“ er i løbet af 2026 dokumenteret gennem 22 observationer i mindst fem lande, nemlig Nederlandene, Storbritannien, Norge, Tyskland og Danmark, over en luftlinjeafstand på mere end 5.400 km (Bilag B). Siden den 18. juni har den bevæget sig rundt i lukkede danske indre farvande, herunder Lillebælt, Aabenraa Fjord, Sønderborg, Als Fjord og Aarhus Havn, og den 11. juli sejlede den ind i Vejle Fjord, som udgør endnu en blind ende.

Miljøstyrelsen har selv offentligt oplyst, at hvalen formentlig ikke har det godt, at dens hvide og boblende hud samt dens adfærd tyder på et sygt dyr, og at offentligheden bør holde afstand for ikke at øge dens stress. Danske hvalforskere citeret i pressen er enige i, at dyret ser sygt og afkræftet ud, og de indrømmer åbent, at de ikke kan sige, om sygdom førte til afkræftelsen, eller afkræftelsen

førte til sygdommen. Den indrømmelse svarer til en erkendelse af, at der ikke er stillet nogen diagnose.

Den fotografiske dokumentation i Bilag A er central for dette brev. I maj, ud for Norge, fremstod dyret med synlige hudforandringer, men med en forholdsvis fyldig krop, mens det den 11. juli, i danske farvande, fremstod med udbredt misfarvning og hudafstødning over hoved og ryg, en reduceret og uregelmæssig kropsprofil samt længerevarende perioder med næsten ubevægelig overfladeadfærd. Dyret blev ikke fundet i en terminal tilstand, men er forværret over cirka to måneder for åbent tæppe, i flere europæiske staters farvande, observeret og fotograferet af dem alle og behandlet af ingen af dem.

Vi beder Rådet holde dette sidste forhold for øje, eftersom forfaldet blev iagttaget og ikke overset.

2. Princippet, som det allerede er formuleret i den tyske debat

I den nært sammenlignelige tyske sag om pukkelhvalen „Timmy“ fremlagde en dyreetiker i et interview med NEWS5 med titlen „Ethikerin im NEWS5 Gespräch: Wir tragen immer mehr moralische Verantwortung!“ en position, som vi beder Rådet vurdere på dens egne præmisser. Vi placerer den præcist, idet der var tale om en akademisk etiker, der udtalte sig til pressen, og ikke om det tyske etiske råd som institution. Hendes argument var i substansen som følger.

- Når et vildt dyr lider, er det styrende mål at mindske denne lidelse, men når de relevante fagfolk vurderer, at der består en reel chance for overlevelse, er der en pligt til at gøre alt, hvad der er muligt, for redningen. Den etiske vurdering følger den faglige analyse i stedet for at erstatte den.
- Menneskets indgreb i naturen er blevet så invasivt, at vi med hendes ord bærer mere og mere moralsk ansvar, herunder et ansvar for at redde sådanne dyr, og dette ansvar er forhøjet i de tilfælde, hvor menneskelige omstændigheder overhovedet har bragt dyret i vanskeligheder.

Vi anser dette princip for rigtigt, og vi mener ikke, at en redelig anvendelse af det understøtter den praksis, Danmark aktuelt følger.

3. En plausibel menneskeskabt årsag er ikke blevet undersøgt

Vi ønsker at være præcise i dette afsnit, for vores position afhænger ikke af, at den overdrives.

Vi hævder ikke, at indfiltring i fiskeredskaber er fastslået som årsagen til dette dyrs tilstand. Vi hævder noget, som vi mener er vanskeligere for myndighederne at besvare, nemlig at der foreligger synlige indikationer, som er forenelige med tidligere indfiltring, hvortil et billede af halefinnen er vedlagt i Bilag A; at indfiltring er en veldokumenteret menneskeskabt årsag til netop dette kliniske billede; at spørgsmålet uden videre kan efterprøves; og at ingen myndighed har gjort noget forsøg på at efterprøve det.

Vi er ikke de første, der rejser dette punkt. I slutningen af maj 2026, da dyret blev fotograferet i skotske farvande ved Inverness, kommenterede en havbiolog, der arbejder som forskningsassistent ved en australsk hvalforskningsfond, offentligt på billederne, at dyret syntes at have et kraftigt angreb af cyamider, altså hvalelus, muligvis med underliggende læsioner eller skader, og at halefinnen bar mærker, der tydede på tidligere indfiltring eller skade. Kraftige cyamid-angreb

forbindes generelt med afkræftede eller unormalt langsomme dyr. Vi fremlægger denne observation som det, den er, nemlig en uformel vurdering ud fra fotografier foretaget af en erfaren feltobservatør og ikke et klinisk fund, og hendes identitet er kendt af os og kan oplyses til Rådet. Betydningen ligger i datoen, eftersom spørgsmålet om indfiltrering blev rejst offentligt for cirka syv uger siden af en person med felterfaring med hvaler, og i de fem lande, dyret siden har passeret, har ingen myndighed efterprøvet det.

Bilag A gengiver desuden til sammenligning et billede af en kronisk indfiltret pukkelhval dokumenteret ud for Ningaloo i Vestaustralien, som stadig bar fiskeredskaber og døde kort efter, at billedet blev taget. Vi påstår ikke, at der er tale om samme dyr, og vi fremfører heller ikke ligheden som bevis for noget, men medtager den alene, fordi den illustrerer det slutstadium, som kronisk indfiltrering frembringer.

Heri ligger sagens etiske kerne. En åndedrætsprøve sammen med nærbilledfotogrammetri ville inden for få dage og uden at berøre dyret i vid udstrækning afklare, om det er inficeret, afkræftet og arret af redskaber. Dette er ikke gjort, og myndighederne er derfor ikke i stand til at sige, at dyret ikke kan hjælpes, eftersom de ikke har fastslået, hvad der fejler det. Der er opstillet en prognose uden nogen diagnose, og på det grundlag lader man et dyr dø.

Skulle forfaldet vise sig at være en følge af menneskeskabte fiskeredskaber, ville det ikke udgøre naturens gang, men derimod det synlige slutstadium af en menneskeskabt skade, og efter det ovenfor anførte princip ville forpligtelsen i så fald være større og ikke mindre. Myndighederne har valgt ikke at få det at vide, og vi spørger Rådet, om det valg etisk står dem åbent.

4. Handling er gennemførlig, afprøvet og risikofattig

Den stående begrundelse for passivitet er, at indgreb over for en stor hval er umuligt eller i sig selv grusomt, men den publicerede litteratur understøtter ikke den opfattelse. Dyret tolererer efter det oplyste tæt tilnærmelse, og både har befundet sig få meter fra det.

1. **Diagnosticér først, og ikke-invasivt.** En åndedrætsprøve kan opsamles med en steril kop på en stang, når dyret bryder overfladen, eller med en drone af SnotBot-typen, som flyver gennem udåndingsskyen uden nogensinde at berøre det, hvilket giver bakteriel og svampe-dyrkning samt cytologi og dermed en faktisk diagnose i stedet for en prognose gættet på afstand. Dronefotogrammetri ville samtidig kvantificere hullet og dokumentere ar.
2. **Dernæst behandling via pil, som allerede er gennemført på denne art.** Gulland et al. (2008) dokumenterede den første vellykkede antibiotika-indgivelse via pil til fritsvømmende pukkelhvaler fra en båd, i sagen om „Delta“ og „Dawn“ i Sacramento-floden, uden indfangning, uden fastholdelse og uden optagning af dyret. Disse dyrs hudlæsioner forsvandt inden for cirka 24 timer efter deres tilbagevenden til saltvand, og metoden har været i den peer-reviewed litteratur i næsten to årtier.
3. **Led dyret ud, såfremt dette måtte vise sig nødvendigt.** Akustisk drift ledte pukkelhvalen „Humphrey“ ud af San Francisco Bay i 1985, og den blev genobserveret i live og sund i de følgende år. Ikke-invasive eskorte- og genudsætningsmetoder er dokumenteret hos Olhasque et al. (2025), Thalmann et al. (2008), Sharp et al. (WHOI-2024-05) samt i NRE Tasmania Cetacean Incident Manual (2022).

Intet af dette er eksperimentelt, eftersom hvert element er udført og publiceret, og hvad angår indgivelse via pil til en fritsvømmende pukkelhval er det udført med succes på samme art og i samme kliniske situation.

5. At tilbageholde tilgængelig hjælp er ikke neutralitet

Dansk dyrevelfærdsret hviler på det princip, at dyr så vidt muligt skal beskyttes mod unødigt lidelse, og den behandler en undladelse som noget, der kan udgøre vanrøgt, i stedet for at begrænse vanrøgt til aktive grusomme handlinger. Vi anerkender, at en fritsvømmende hval ikke har nogen besidder i lovens forstand, og vi beder ikke Rådet afgøre et retligt spørgsmål.

Vi beder det derimod forholde sig til etikken. Når staten mærkbart kunne mindske et fredet dyrs lidelse med midler, der er afprøvede, risikofattige og tilgængelige, og i stedet gør iagttagelse indtil døden til sin stående praksis, spørger vi, om dette etisk kan adskilles fra vanrøgt, og vi gør gældende, at det ikke kan. En protokol, hvis eneste muligheder for en hval på over fire meter er aflivning, som protokollen selv erkender er upraktisk ved den størrelse, eller opgivelse, er reelt en prøveindsamlingsprotokol med en vedhæftet beslutning om at lade dyret dø. Valget om ikke at diagnosticere, så man aldrig bliver forpligtet til at behandle, er i sig selv et valg, og det bærer en etisk karakter.

6. Den selektive ekspertise, offentligheden præsenteres for

Offentligheden har gentagne gange og med betydelig sikkerhed fået at vide af Danmarks mest synlige hvaleksperter, at der ingen chance er, at der ikke vil komme nogen redning, og at dyret bedst lades til at dø og gå i forrådnelse, så der kan tages prøver. Hvad der ikke er nævnt i nogen offentlig udtalelse, vi er bekendt med, er den omfattende peer-reviewed og operative litteratur, der dokumenterer vellykkede indgreb over for store hvaler, herunder Gulland et al. (2008), Thalmann et al. (2008), Olhasque et al. (2025), Humphrey-sagerne, Sharp et al. (WHOI-2024-05) samt NRE Tasmania-manualen.

Der findes kun to mulige forklaringer, og begge bør bekymre Rådet. Enten er disse eksperter ubekendte med en litteratur, der er central for deres eget fagfelt, hvorved deres forsikring om, at redning er umulig, ikke er den etablerede faglige konsensus, den fremstilles som, eller også kender de den og har valgt ikke at nævne den for at holde den offentlige debat inden for rammerne af en eksisterende doktrin om ikke-intervention. Efter begge forklaringer modtager offentligheden og beslutningstagerne en ufuldstændig faglig fremstilling, og på en ufuldstændig faglig fremstilling kan der ikke opbygges nogen redelig etisk vurdering. Et etisk råd er den rette instans til at sige dette.

7. Hvorfor dette er et principielt spørgsmål og ikke en enkeltsag

Bilag B viser den rute, der blev tilbagelagt i 2026. Dyret passerede nederlandske, britiske, norske, tyske og danske farvande under synligt forfald, og ikke én af disse stater gennemførte en klinisk vurdering. Danmark bærer ikke skylden alene, men er blot det land, i hvis farvande dyret nu befinder sig, og hvori det nu er indelukket.

Netop derfor er der behov for en principiel udtalelse, eftersom der ikke er tale om en isoleret hændelse. Otte kaskelotter døde i danske farvande i februar 2026 uden noget redningsforsøg, pukkelhvalen Timmy/Hope døde i maj, og et tredje dyr befinder sig i dag i en dansk fjord. Mønstret afspejler en fast praksis, som anvendes gentagne gange, frembringer det samme udfald hver gang og

hver gang forsvarer som naturens gang. En udtalelse fra dette Råd ville derfor række langt ud over ethvert enkelt dyr.

8. Vores anmodning til Rådet

Vi anmoder respektfuldt Rådet om at afgive en udtalelse om følgende principielle spørgsmål.

1. Når et fredet vildt dyr er synligt lidende inden for de danske myndigheders rækkevidde, og ikke-invasive diagnostiske metoder er tilgængelige, har staten da en etisk pligt til som minimum at stille en diagnose, før der træffes beslutning om at lade dyret dø?
2. Er det etisk forsvarligt at hævde en infaust prognose og på grundlag af denne prognose at tilbageholde behandling, når der ikke er foretaget nogen klinisk vurdering af dyret?
3. Forøges den etiske forpligtelse, når dyrets tilstand plausibelt er af menneskeskabt oprindelse, såsom følgerne af indfiltrering i fiskeredskaber, og opfylder en stat, som undlader at undersøge denne mulighed, dermed sin forpligtelse, eller unddrager den sig den?
4. Er en stående praksis om iagttagelse indtil døden for hvaler på over fire meter, uden nogen som helst bestemmelse om klinisk vurdering af et levende dyr, etisk forsvarlig under omstændigheder, hvor ikke-invasiv diagnostik og afprøvede, publicerede behandlingsmetoder påviseligt eksisterer?
5. Hvilket etisk ansvar påhviler fagfolk, som præsenterer offentligheden og beslutningstagerne for én enkelt mulighed, nemlig døden, uden at oplyse om den dokumenterede eksistens af vellykkede indgreb, og hvilket ansvar påhviler de myndigheder, der støtter sig på dem?

Vi stiller gerne vores fulde dokumentationsmateriale til rådighed for Rådet, herunder den nedenfor anførte peer-reviewede litteratur, den samlede fotografiske og observationsmæssige dokumentation samt vores korrespondance med de danske miljømyndigheder.

Dyret er i live, mens vi skriver dette, og de metoder, hvormed det kunne fastslås, hvad der fejler det, findes, er ikke-invasive og kunne anvendes i den kommende uge. Spørgsmålet for Rådet er ikke, om det med sikkerhed kan reddes, eftersom ingen er i stand til at love dette, men om Danmark etisk står frit til at lade være med at se efter.

Med venlig hilsen,

StrandedNoMore

strandednomore.org

Litteraturliste

Gulland, F., Nutter, F.B., Dixon, K., Calambokidis, J., Schorr, G., Barlow, J., Rowles, T., Wilkin, S., Spradlin, T., Gage, L., Mulsow, J., Reichmuth, C., Moore, M., Smith, J., Folkens, P., Hanser, S.F., Jang, S., & Baker, C.S. (2008). Health Assessment, Antibiotic Treatment, and Behavioral Responses to Herding Efforts of a Cow-Calf Pair of Humpback Whales (*Megaptera novaeangliae*) in the Sacramento River Delta, California. *Aquatic Mammals*, 34(2), 182–192.

Krause, B. (1985). First-person diary: Humphrey the Humpback rescue, San Francisco Bay. NMFS operational record.

Thalmann, S., Gales, R., Greenwood, M., & Gedamke, J. (2008). A new technique for refloating and release of stranded sperm whales (*Physeter macrocephalus*). *Marine Mammal Science*, 24(4), 949–955. <https://doi.org/10.1111/j.1748-7692.2008.00223.x>

Olhasque, O., Carpentier, L., Duchemin, M., Jung, J.-L., Dars, C., Boucard, F., Labrut, S., & De Weerd, J. (2025). Successful Rescue of a Juvenile Humpback Whale (*Megaptera novaeangliae*) Trapped Upstream of the Rance Tidal Power Station, Brittany, France. *Animals*, 15(23), 3503. <https://doi.org/10.3390/ani15233503>

Sharp, S.M., Moore, M.J., Harms, C.A., Wilkin, S.M., Sharp, W.B., Patchett, K.M., & Rose, K.S. (2024). Report of the Live Large Whale Stranding Response Workshop. Woods Hole Oceanographic Institution Technical Report WHOI-2024-05, November 2024.

Natural Resources and Environment Tasmania (2022). Cetacean Incident Manual. Department of Natural Resources and Environment Tasmania, Australia.

Miljøstyrelsen (2024). Beredskabsplan for havpattedyr (Strandingsberedskab). Danish Environmental Protection Agency.

NEWS5 (2026). Ethikerin im NEWS5 Gespräch: „Wir tragen immer mehr moralische Verantwortung!“ Broadcast interview. https://www.youtube.com/watch?v=SKvxh_TL_Lw

Independent observer assessment (May 2026). Marine scientist and research assistant, Australian whale research foundation. Public commentary on photographic documentation of the animal in Scottish waters; identity on file with StrandedNoMore and available to the Council on request.

Bilag A. Fotografisk dokumentation

Billederne fremlægges som dokumentation for tilstand og forløb samt som grundlag for en efterprøvelig hypotese om tidligere indfiltrering. De fremlægges ikke som bevis for årsagssammenhæng, hvis fastlæggelse netop er det, vi beder myndighederne om at foretage.

A.1. Lofoten, Norge, maj 2026. Hudforandringer er synlige, mens kroppen fortsat er forholdsvis fyldig. (<https://www.youtube.com/watch?v=IL10iDjxu0>)

A.2. Danske farvande, 11. juli 2026. Udbredt misfarvning og hudafstødning over hoved og ryg. Sammenlignet med A.1 udgør dette en forværring over to måneder, som blev observeret og fotograferet undervejs. (<https://www.facebook.com/photo/?fbid=2787013808334836&set=gm.10174845928740533&idorvanity=14646015532>)

A.3. Luftfoto, danske farvande. Reduceret og uregelmæssig kropsprofil. (<https://www.facebook.com/reel/28002751772676561>)

A.4. Halefinne. Vedlagt for at vise tegn på mulig tidligere indfiltrering. (<https://www.facebook.com/reel/943220538679094>)

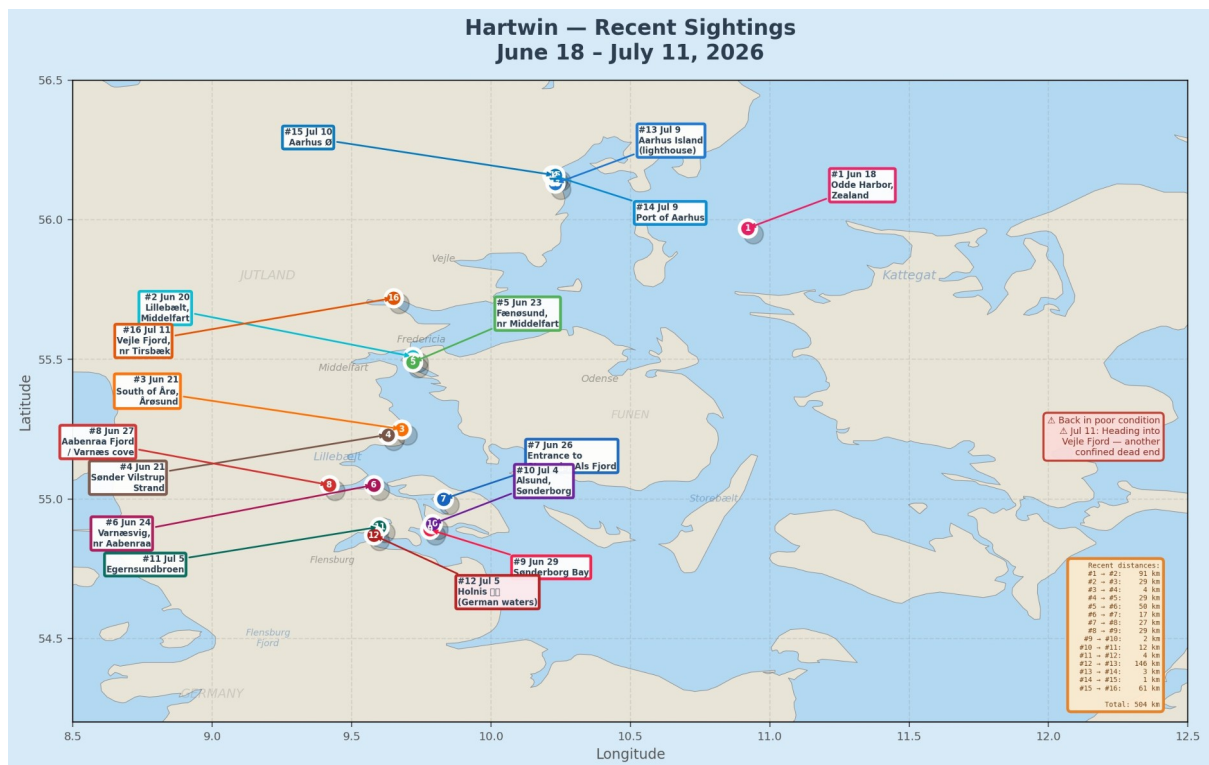

A.5. Til sammenligning en kronisk indfiltret pukkelhval dokumenteret ud for Ningaloo i Vestaustralien, som stadig bar fiskeredskaber og var omgivet af hajer. Dyret døde kort efter, at billedet blev taget. Det er medtaget for at illustrere det slutstadium, som kronisk indfiltrering frembringer, og ikke for at hævde identitet. (<https://www.instagram.com/p/DakcyeqR79d/>)

Der foreligger 22 dokumenterede observationer i mindst fem lande over en luftlinjeafstand på mere end 5.400 km. Dyret forfaldt synligt undervejs på denne rute, og ingen stat gennemførte en klinisk vurdering på noget punkt på den.

B.1. Alle observationssteder, januar til juli 2026, nemlig Nederlandene, Storbritannien, Norge, Tyskland og Danmark.

B.2. Seneste observationer, 18. juni til 11. juli 2026. Dyret bevæger sig rundt i lukkede danske indre farvande og sejlede den 11. juli ind i Vejle Fjord, som udgør endnu en blind ende. Dette er ikke bevægelsen hos et dyr på gennemrejse.